

Úpadek „standardních“ politických stran

Po roce 1990, kdy se začalo rozpadat Občanské fórum, vykristalizovalo postupně několik politických stran a hnutí. Obnovila se předválečná Sociální demokracie, která přežila v emigraci, ale opravdový impuls do života jí vtiskl až Miloš Zeman, který byl touto stranou fakticky kooptován¹. Do obnovené České sociální demokracie začlenil i různé menší strany a hnutí. Protipólem Zemanovy ČSSD byla Klausova Občanská demokratická strana, která sdružovala „střední třídu“ a podnikatele, a opírala se o Klausovu koncepci tržní ekonomiky². Jiná politická uskupení – Občanské hnutí (dědic Občanského fóra) či Strana zelených nezískaly větší podporu, zato povstali z prachu komunisté - Komunistická strana Čech a Moravy, kteří převzali úlohu levice.

Nepříliš povedená privatizace, která se někdy podobala spíše „rozkrádání“ státního majetku, vytvořila rozsáhlou šedou ekonomiku, majetek se dostal do nepovolaných rukou; noví majitelé sledovali spíše okamžitý zisk než dlouhodobý rozvoj svěřeného majetku. První porevoluční vládě se podařilo zachránit mladoboleslavskou automobilku³, která nyní je oporou naší ekonomiky.

Noví majitelé přirozeně začali zasahovat i do politiky, stali se sponzory politických stran a mohli tak ovlivňovat znění přijímaných zákonů. Jelikož podnikali často ve sféře šedé, vznikla nepřehledná legislativa, která umožňuje obcházet hlavní zákonná ustanovení. Rozhodnutí soudů pak bývají nepředvídatelná, právní názory se mohou diametrálně rozcházet. To má mj. dopad na činnost obecních zastupitelstev: ten, kdo chce zlepšit chod obce a jedná ve veřejném zájmu, může být stíhán jako zločinec. Příkladem může být činnost pražského magistrátu a zmatky kolem tunelu Blanka.

Personální propojenost mezi špičkou politických stran a jejich sponzory znemožňuje personální obměnu těchto stran, mladí členové nemají šanci a zájem o členství upadá.

Za této situace je přirozené, že lidé přestávají věřit zavedeným politickým stranám a demokracii vůbec. To vede k vzniku různých „alternativních uskupení“⁴, popř. extremismu.

V Davli, 30.12.2017

Ing. Jan Matys

1 Jeho politické postoje nebyly pro sociální demokracii (důraz na sociální politiku a ekologii) typické.
2 Pro ni jsou typické výroky „já neznám špinavé peníze“ a ekonomiku bude řídit „neviditelná ruka trhu“ a „soukromý majitel je vždy lepší než stát“; opomněl však, že to platí jen pro regulované tržní prostředí.
3 Prodejem koncernu Volkswagen
4 V našem nejúspěšnějším uskupení – Hnutí ANO – vidí lidé sponzora či lídra na vlastní oči. Jsou ochotni mu opustit i menší delikty (spolupráce s bývalou StB či „daňová optimalizace“), kterých se dopouštěl téměř každý veřejný činitel resp. podnikatel